

Yttrande

ÖSTERSUNDS TINGSRÄTT
Rotel 14 2024-08-21

Upprättad av: Erica Englundh
INKOM: 2024-08-22

MÅLNR: M 1930-24 Uppdragsnummer:

AKTBIL: 14 Uppdrag:

Kund:

Uppdragsledare:

Mål nr M 1930-24

Ansökan gällande bortledning av vatten från Ringdalsdammen i Ljungan samt utförande av anläggningar för denna verksamhet

Bakgrund

Ånge kommun har ansökt om tillstånd för bortledning av vatten från Ringdalsdammen i Ljungan samt för utförande av anläggningar för denna vattenverksamhet.

Mark- och miljödomstolen har i föreläggande den 18 juli 2024 (aktbil. 10) förelagt Ånge kommun att komplettera ansökan i vad som närmare anges under fyra punkter.

Genom detta yttrande kompletterar Ånge kommun sin ansökan.

1 Ansökans omfattning och avgränsning

1.1 Mark- och miljödomstolens föreläggande

Mark- och miljödomstolen har förelagt Ånge kommun att förtydliga hur ansökt verksamhet förhåller sig till återledning av bortlett vatten. Domstolens uppfattning är att ansökan innebär att bedömningen av tillåtligheten utgår från att återledning av vatten sker, på det sätt som framgår av föreslaget villkor 2.

1.2 Ånge kommuns komplettering

Återförande av vatten till recipienten är en förutsättning för att bortledning av vatten ska kunna äga rum. Verksamheten kan inte bedrivas för det fall att villkor 2 inte uppfylls. Villkor 2 kommer att följas upp via det kontrollprogram som upprättas i samråd med tillsynsmyndigheten.

2 Ansvarig verksamhetsutövare

2.1 Mark- och miljödomstolens föreläggande

Mark- och miljödomstolen har förelagt Ånge kommun att förtydliga vad som avses med "verksamhetsutövaren" i villkor 2 och om det avses att en annan part än sökande ska vara ansvarig för uppfyllandet av detta villkor, och i så fall vem denna part är.

Domstolen har också förelagt Ånge kommun att redogöra för hur kommunen avser säkerställa att villkor 2 uppfylls under alla de olika förutsättningar som beskrivs i ansökan avseende vattnets användning och dess användare.

2.2 Ånge kommuns komplettering

Ånge kommun (sökanden) kommer vara verksamhetsutövare för den sökta vattenverksamheten och är den aktör som ansvarar för att villkoret ska följas under verksamhetens bedrivande. Eftersom det inte kan uteslutas att verksamheten framöver kan komma att överlåtas till annan (som därmed övertar skyldigheten att följa de villkor som föreskrivs för verksamheten) har villkoret formulerats i enlighet med förslaget i ansökan. Med verksamhetsutövaren i villkor 2 avses därmed den aktör som har faktiska och rättsliga möjligheter att vidta åtgärder mot påstådda störningar och olägenheter från sökt vattenverksamhet.

En förutsättning för att bortleda och leverera vatten till verksamhet(er) som ska nyttja vattnet är att denna/dessa kan återleda vattnet till Ljungan i Ringdalsdammen eller uppströms och ge verksamhetsutövaren för vattenverksamheten erforderligt tillträde för att kontrollera att så sker. Utförande av sådan kontroll (genom mätutrustning) utgör inte någon verksamhet som kräver förprovning. Ansvar för att uppfylla villkor 2 ligger dock på verksamhetsutövaren för vattenverksamheten, Ånge kommun.

Den nu ansökta verksamheten ska i ett första skede tillgodose en för området planerad fiskodling med vatten. Fiskodlingen planeras att anläggas och drivas av företaget Big Akwa. Ansökan om tillstånd att bedriva produktionen av matfisk (samt utsläpp av renat vatten från den anläggningen) hanteras i en separat tillståndsprocess med Big Akwa som sökande. På sikt kan vatten från Ringdalsdammen även tjäna andra verksamheter som etablerar sig inom industriområdet och därmed bidra till redundans för vattenförsörjningen i området. En förutsättning för att kommande verksamheter ska kunna nyttja vattnet är att användarna återleder vattnet till Ringdalsdammen i Ljungan eller uppströms och tillhandahåller tillträde för kontroll av återledningen.

Bortledning av vattnet avses ske dygnet runt under hela året i ett jämt flöde och anpassas efter behovet (samt den *nyttjande* verksamhetsutövarens återföring) av vatten till Ringdalsdammen. *Nyttjande* verksamhet kommer således kontinuerligt att återföra samma mängd vatten till Ringdalsdammen så att nettouttagen per timme överensstämmer med den bortledda mängden uttryckt i kubikmeter. Utsläppspunkt och återföring av vatten omfattas däremot inte av denna ansökan utan kommer att prövas efter ansökan/anmälan av nyttjaren (dvs den verksamhetsutövare som ska motta vattnet).

Vid *uppstart och underhåll* av nyttjande verksamhet kan ett nettouttag ske under korta perioder inom de ramar som föreslagits i villkor 2. Nettouttaget kan

därmed uppgå till 200 m³/h, dock maximalt 1600 m³/dygn. Det vatten som bortleds vid sådant uttag (uppstart och underhåll) kommer också att återföras till recipienten, men först i samband med t.ex. tömning av bassänger. Mot bakgrund av att tid från bortledning till återledning i dessa fall inte kan bestämmas, benämns dock den typen av bortledning som en nettobortledning.

3 Resurshushållning

3.1 Mark- och miljödomstolens föreläggande

Mark- och miljödomstolen har förelagt Ånge kommun att redogöra för vilka överväganden man gjort avseende hur 2 kap. 5 § samt 3 kap. 1 § miljöbalken uppfylls då platsen för återledning inte är fastställd samt med hänsyn till planerad rivning av Ringdalsdammen.

3.2 Ånge kommuns komplettering

De av domstolen redogjorda tillåtlighetsbestämmelserna innefattar att en avvägning alltid måste göras i det enskilda fallet av vad som ger den totalt sett bästa effekten med avseende på miljöbalkens mål. Avvägningen ska göras mellan å ena sidan intresset av att bevara mark- och vattenområde för framtiden och andra sidan värdet av att ta dem i anspråk för olika ändamål. Vid bedömningen av den lämpligaste användningen av ett område bör alltid möjligheten att samtidigt utnyttja ett område för olika verksamheter undersökas.

Ånge kommun uppfattar att mark- och miljödomstolen efterfrågar en bedömning av att sökt verksamhet följer nämnda bestämmelser *utifrån påverkan på vattenresursen Ljungan och dess vattenområde*.

Platsen för återledning ska enligt föreslaget villkor 2 vara Ringdalsdammen i Ljungan eller plats uppströms uttagsplatsen. Därigenom säkerställs att flödesförhållandena, och därmed vattenresursen, nedströms uttagspunkten inte kommer att påverkas eftersom återföringen av vatten sker i samma indämda vattenområde från vilket bortledning sker eller uppströms detsamma. Även under de begränsade tider nettouttag får ske bedömer kommunen att uttaget inte kommer att medföra någon påverkan av betydelse nedströms (se ansökan s. 17). Sammantaget kommer de vattenresurser som finns i Ljungan att hushållas med genom att vattnet återleds efter användning.

Vattenområdet som ska användas är väl lämpat för verksamheten och kommer användas så att en god hushållning med vatten uppnås. I miljökonsekvensbeskrivningen har användningen av alternativa vattenresurser belysts. Användning av alternativa vattenresurser (grundvatten och dricksvatten) har inte bedömts vara lämpliga för nu aktuellt ändamål.

Den ansökta verksamheten överensstämmer med Ånge kommuns översiktsplan (Ånge översiktsplan 2040) som vann laga kraft under första kvartalet i år. I översiktsplanen anges bl.a. att kommunen ska verka för en industriell symbios för befintliga och tillkommande industrier. Genom denna utveckling bidrar kommunen till en minskad global klimatpåverkan. Den ansökta verksamheten överensstämmer även med den detaljplan som gäller för det intilliggande industriområdet Alby. Syftet med planen är bl.a. att olika industrier ska kunna nyttja resurser från varandra i form av restprodukter. Som ovan

anförts är tanken att även andra verksamheter i det detaljplanelagda området ska kunna nyttja det bortledda vattnet som Ånge kommun nu söker verksamhetstillstånd för. Mot bakgrund av detaljplanen, kommunens översiktsplan samt tillståndet hörande villkor, skyddsåtgärder och kontrollprogram, är den ansökta verksamheten förenlig med resurshushållningsprincipen.

Om Ringdalsdammen utrivs skulle den ansökta bortledningen av vatten ur Ringdalsdammen inte längre vara möjlig rent tekniskt. Intaget skulle då inte längre fungera (ändrad placering och ytterligare åtgärder skulle krävas). Vattenbortledning skulle inte längre ske från ett indämt vattenområde utan någon påverkan av betydelse nedströms (se även miljökonsekvensbeskrivningen s. 33). Ånge kommun är medveten om detta scenario och bedömer att den utvecklingen, om utrivningen blir aktuell, ligger många år framåt i tiden. Ringdalsdammen är idag en befintlig tillståndsgiven vattenanläggning.

4 Rådighet

4.1 Mark- och miljödomstolens föreläggande

Mark- och miljödomstolen har påpekat att det ingivna servitutsavtalet inte har undertecknats av behörig företrädare för kommunen.

4.2 Ånge kommuns komplettering

Servitutsavtalet med underskrift av behörig företrädare för båda parter inges, se **bilaga**.

Som ovan,

Axel Henckel

Erica Englundh

Bilaga

1. Servitutsavtal.